

Антон Павлович Чехов

Пресолил го

Земемерът Глеб Гаврилович Смирнов пристигна на станцията Гнилушка. До имението, където беше извикан за размерване, трябваше да пътува още тридесет-четиридесет версти с коне. (Ако каруцарят не е пиян и конете не са кранти, и тридесет версти не ще има, а ако каруцарят е сръбнал и конете са уморени, и петдесет ще се наберат.)

– Кажете, моля ви се, къде мога да намеря тук пощенски коне? – обърна се земемерът към станционния стражар.

– Какви? Пощенски ли? Тук на сто версти наоколо и куче не можеш намери, а камо ли пощенски коне... За къде ще пътувате?

– В Девкино, имението на генерал Хохотов.

– А че – прозя се стражарят – идете зад гарата, там на двора понякога има селяни, возят пътници.

Земемерът въздъхна и се потътра зад гарата. Там, след дълго търсене, разговори и колебания, той намери един здравеняк селянин, мрачен, сипаничав, облечен в окъсани дрехи и с цървули.

– Дявол знае каква ти е каруцата! – намръщи се земемерът, качвайки се на каруцата. – Не можеш да разбереш къде ѝ е задната част, къде предната...

– Че какво има тука да се разбира? Където е опашката на коня, там е предницата, а където седи ваша милост, там е задната част...

Кончето беше младо, но мършаво, с разкрячени крака и изпохапани уши. Когато каруцарят се понадигна и го шибна с въжения камшик, то само заклати глава, а когато той изруга и го шибна още веднъж, каруцата изскърца и се затресе като в треска. След третия удар каруцата малко мръдна, а след четвъртия – потегли.

– Така ли ще вървим през целия път? – попита земемерът, който усещаше силно друсане и се учудваше на способността на руските каруцари да съчетават бавното като костенурка каране с друсане, което разтърсва червата.

– Ще сти-и-гнем! – успокои го каруцарят. – Кобилката е млада, пъргава... Веднъж да се засили, не можеш я спря после... Дий, проклетнице!

Когато каруцата потегли от гарата, беше се смрачило. Надясно от земемера се простираше безкрайна тъмна, замръзнала равнина... Тръгнеш ли по нея, сигурно ще отидеш на края на света. На хоризонта, където тя се губеше и се сливаше с небето, лениво догаряше студена, есенна заря... Наляво от пътя, в тъмнеещия въздух, се издигаха някакви могили, миналогодишни купи или село. Какво имаше отпред, земемерът не виждаше, защото от тази страна целият хоризонт се закриваше от широкия,

недодялан гръб на каруцаря. Беше тихо, но студено, мразовито.

„Какъв пушинак е тук! – мислеше земемерът, като се мъчеше да закрие ушите си с яката на шинела. – Пустош. Току-виж, те нападнали и ограбили – и никой няма да разбере, ако ще и с топ да гърмиш... Пък и каруцарят съмнителен. .. Гледай каква гърбина! Такава бабанка с пръст само да те пипне, и ти изкарва душата! И мутрата му зверска, подозрителна.“

– Ей, приятелю – запитва земемерът, – как се казваш?

– Аз ли? Клим.

– Какво, Клим, как е тук по вас? Не е ли опасно! Не върлуват ли?

– Няма нищо, пазил ни бог... Кой ще върлува?

– Това е добре, че не върлуват... Но за всеки случай съм взел със себе си три револвера – излъга земемерът. – А с револвера, знаеш, няма шега. С десет разбойници мога да се справя...

Стъмни се. Каруцата изведнъж заскрибуца, заскърца и затръска и като че неохотно зави наляво.

„Къде ме подкара той мене? – помисли земемерът. – Караше все направо и изведнъж – наляво. Току-виж, ме закарал, подлецът, в някое затънтено място и... и... Има такива случаи!“

– Слушай – обърна се той към каруцаря. – Значи, казваш, че тук не е опасно! Жалко... Аз обичам да се бия с разбойници... На вид съм слаб, болнав, а имам сили като бик... Веднъж ме нападнаха трима разбойници... И какво мислиш? Така тръшнах единия, че... че, разбираш ли, предаде богу дух, а другите двама заради мен отидоха в Сибир, на заточение. И откъде толкова сила у мен, не зная... Само да пипна с една ръка някой здравеняк, като тебе, и... и го сваля.

Клим се извърна и погледна земемера, замига бързо с очи и шибна кончето.

– Да, брат... – продължи земемерът. – Да не ти дава бог с мен да се закачиш. Едно, че разбойникът ще остане без ръце и крака, ами и пред съда ще отговаря... Всички съдии и околийски началници ми са познати. Аз съм държавен, нужен човек... Ето например сега пътувам, а началството знае... и следят някой да не ми направи зло. Из целия път зад храстите дебнат урядници и стотници... По... по... почакай! – закрещя изведнъж земемерът. – Къде навлезе? Накъде ме караш?

– Не видите ли? Гора!

„Наистина гора... – помисли земемерът. – А пък аз се изплаших. Но не трябва да издавам вълнението си... Той вече забеляза, че се страхувам. Защо взе така често да ме поглежда? Сигурно крои нещо... Преди

караше едва-едва, буквално се влачеше, а сега виж как препуска!“

– Слушай, Клим, защо така си погнал коня?

– Аз не съм го погнал. Сам се засили... А засили ли се, няма спира-не... И сам той не се радва, че са му такива краката.

– Лъжеш, брат! Виждам, че лъжеш. Само че не те съветвам да караш толкова бързо. Я позадръж коня... Чуваш ли? Позадръж го!

– Защо?

– Ами за това... за това, защото след мене от станцията трябва да тръгнат четирима другари. Трябва да ни настигнат... Обещаха да ме настигнат в тази гора... С тях по-весело ще се пътува... Едни яки, здравеняци... и всеки носи пистолет... Ти какво така все се озърташ и мърдаш като на тръни, а? Аз, брат, такава... брат... Мен няма какво да ме гледаш... нищо интересно няма в мене освен револверите... Заповядай, ако искаш, ще ги извадя, ще ти ги покажа... Заповядай...

Земемерът се престори, че бърка в джобовете си и в това време се случи нещо, което той въпреки всичката си страхливост не можеше да очаква. Клим изведнъж се изтърси от каруцата и побягна на четири крака към гъсталака.

– Помощ! – извика силно той. – Помощ! Вземи и коня, и каруцата, проклетнико, само не ме погубвай! Помощ!

Чуха се бързи, отдалечаващи се стъпки, прашене на съчки – и всичко утихна... Земемерът, който не очакваше такъв реприманд, първо спря коня, после се настани по-удобно в каруцата и започна да мисли.

„Избяга... изплаши се, глупакът... Ами сега? Не мога сам да продължа, защото не зная пътя, пък може и да помислят, че съм му откраднал коня... Какво да правя?“

– Клим! Клим!

– Клим!... – отговори ехото.

При мисълта, че ще трябва цялата нощ да прекара на студено в тъмната гора и да слуша само вълците, ехото и пръхтенето на мършавата кобилка, студени тръпки го полазиха по гърба, сякаш го стържеха със студено ренде.

– Климушка! – завика той. – Братле! Къде си, Климушка?

Два часа вика земемерът и чак след като пресипна и се помири с мисълта да ношува в гората, слабият ветрец донесе до него нечий стон.

– Клим! Ти ли си, гълъбче? Да вървим!

– Ще ме у... убиеш!

– Та аз се пошегувах бе, братле! Господ да ме убие, пошегувах се! Никакви револвери нямам! От страх лъгах! Моля ти се, да вървим!

Замръзвам!

Клим, разсъдил навярно, че истинският разбойник отдавна би изчезнал с коня и каруцата, излезе от гората и нерешително се приближи до своя пътник.

– Защо се изплаши, глупчо? Аз... аз се пошегувах, а ти се изплаши...
Сядай!

– Остави се, господарю – промърмори Клим, като се качваше в каруцата. – Ако знаех, и за сто рубли не бих те взел. Насмалко не умрях от страх...

Клим шибна кончето. Каруцата се затресе. Клим шибна още веднъж и каруцата се помръдна. След четвъртия удар, когато каруцата потегли, земемерът закри уши с яката си и се замисли. Пътят и Клим не му изглеждаха вече опасни.

1885

КРАЙ

© Желязка Купенова, превод от руски

Антон Павлович Чехов
, 1885

Източник: <http://bezmonitor.com>

Сканиране: Тони

Антон П. Чехов, Разкази 1880–1886, Народна култура 1969

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2000>]